

Årsberättelse 2020

Kulturnämnden

Beslutad av Kulturnämnden, den 18 januari 2021, § 3

Innehåll

1. Förslag till beslut.....	3
2. Förvaltningschefens bedömning och analys.....	4
2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens resultat	4
2.2 Händelser av väsentlig betydelse	5
2.3 Förväntad utveckling	6
3. Sammanfattande iakttagelser.....	7
4. Nämndens bidrag till utveckling inom kommunens verksamhetsmål	9
4.1 Målområde 1 Örebro i sin fulla kraft	10
4.2 Målområde 2 Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro..	16
4.3 Målområde 3 Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro	19
4.4 Målområde 4 Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet	21
4.5 Målområde 5 Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald	24
4.6 Målområde 6 Hållbara och resurseffektiva Örebro.....	26
5 Analysunderlag – ekonomi.....	31
5.1 Enheternas ekonomiska resultat	33
5.2 Intäcks- och kostnadsutveckling.....	35
5.3 Verksamheternas ekonomiska resultat	35
5.4 Investeringar	36
6. Fem år i sammandrag.....	37
7. Bilagor.....	38
7.1 Unika servicegarantier	38
7.2 Månadsuppföljning	38

1. Förslag till beslut

Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till Kulturnämnden

1. Kulturnämnden fastställer Årsberättelse 2020.
2. Årsberättelsen överlämnas till programnämnd Samhällsbyggnad för vidare hantering.
3. Kulturnämnden anhåller om att föra över oförbrukade investeringsmedel till år 2021 om 9 266 tkr.

2. Förvaltningschefens bedömning och analys

2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens resultat

För att få en gemensam bild av läget har Örebro kommun i denna Årsberättelse utgått ifrån ett antal kommungemensamma antaganden att förhålla sig till. Nämndens uppföljning är fokuserad på avvikelserapportering, vilket är i linje med den tillitsstyrning som kommunen tillämpar.

Nämndens verksamheter finns till för kommunens invånare och besökare med särskilt fokus på barn och unga samt föreningar. De viktigaste övergripande tjänsterna är att möjliggöra kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning, möjligheten att uppleva och utöva kulturaktiviteter samt erbjuda stöd till civilsamhället. Nämndens verksamheter har fortsatt verka för att alla kommuninvånare ska få möjlighet att ta del av det breda och varierade utbudet av tjänster.

Kulturnämnden har åtagit sig att bidra till samtliga målområden. Det har skett en utveckling inom respektive målområde, men bedömningen är att det kommer vara i mindre utsträckning än vad ambitionen var i början av året. Det beror till största delen på omprioriteringar av uppdrag till följd av Corona pandemin. Även grunduppdraget har påverkats av pandemin, men en stor positiv iakttagelse är att samhällsviktiga tjänster har kunnat levereras till kommuninvånarna till följd av en snabb omställning av arbetssätt. Effekten har blivit att arbetet med att minska klyftorna i samhället har kunnat fortlöpa. Det är värt att poängtera att även om tjänster har fortsatt levereras har kvalitativa värden påverkats av anpassningarna. Fokus har varit att ställa om verksamheter utifrån restriktioner vilket innebär att det interna utvecklingsarbetet har påverkats. För chefer och medarbetare har det varit ett intensivt år som på många sätt inneburit stora påfrestningar.

Ekonomiskt resultat

Kulturnämndens utfall visar en positiv budgetavvikelse på 2 574 tkr. Överskottet innehåller dock en tillfällig överkompensation om 309 tkr gällande oförbrukade medel avsedda för Fristadsstipendiet. Justerat för detta har Kulturnämnden ett positivt resultat om 2 265 tkr.

Överskottet härrör framför allt till lägre personalkostnader på grund av sjukfrånvaro, samtidigt som nämnden fått statlig ersättning för sjuklönekostnaderna, vilket främst syns inom Bibliotek och Kulturskola där majoriteten av nämndens personal är anställd.

Nettokostnadseffekterna av Corona pandemin märks tydligt inom verksamheterna där det finns en del kostnadsökningar men betydligt mer i kostnadsminskningar. Budget för bland annat evenemang, kurser, konferenser, representation, resor har inte kunnat förbrukats i spåren av Corona pandemin. Kostnadsminskningar syns ännu tydligare i slutet av året, där viss del av nämndens verksamhet helt blev tvungen att ställas in till följd av de striktare restriktionerna, exempelvis inom Fritid ungdom.

Nämnden har också en negativ avvikelse med anledning av en hyrestvist gällande cafélokalen i Stadsbiblioteket. I april 2020 gjordes en förlikning med en överenskommelse om att betala ut en ersättning om 500 tkr till hyresgästen. Beslutet har också inneburit ett intäktsbortfall om 300 tkr då Stadsbiblioteket inte heller haft möjlighet att hyra ut lokalen under året. En negativ avvikelse ses även inom Hjalmar Bergmanteatern, som visar underskott om totalt 600 tkr till följd av Corona pandemins påverkan på intäkterna.

2.2 Händelser av väsentlig betydelse

- För nämndens verksamheter har året präglats av omställning kopplat till Covid-19. Under våren, med start 20 mars, var förvaltningen i stabsläge¹ under nästan 3 månader. Förvaltningens ledningsgrupp hade dagliga avstämningsmöten samt en representant i kommunens centrala stab. From 4 november gick förvaltningen återigen i stabsläge. Verksamheterna har sedan i våras varit tvingade till stora omställningar och många anpassade och/eller inställda arrangemang. Samverkan har varit i fokus för att fortsätta bedriva corona arbetet som verksamheter med örebroarnas bästa i fokus. Löpande riskanalyser har gjorts i verksamheterna samt förvaltningsövergripande kontinuitetsplanering.

Under de perioder som förvaltningen fortsatt är- och har varit i stabsläge har informationsbrev, innehållande nyheter och information kopplats till covid-19, skickats ut 1 gång/vecka till samtliga chefer, medarbetare, fackliga ledamöter samt nämndledamöter.

- Under sommaren genomfördes fler aktiviteter kopplat till uppdraget att skapa en meningsfull sommar och förenkla för kommuninvånarna att semestra hemma – ”hemester”. Detta skedde dels genom extramedel, dels inom befintlig budgetram. I löptext redovisas den statistik som har samlats in i uppföljningen av sommaruppdraget.
- Flera av nämndens verksamheter har fått inställda bokningar och haft lägre besöksantal vilket i sin tur får en negativ påverkan av ekonomin.
- Ankomsten av Fristadsstipendiaten har inte varit genomförbart, vilket har haft stor påverkan för stipendiaten.
- OpenART beslutades att skjutas upp från 2021 till 2022 på grund av osäkra faktorer och förändrade förutsättningar (bl.a. Corona pandemin) samt för att ges möjlighet att säkerställa verksamhetens ekonomiska behov.
- Koloniverksamheten fick halvera vistelsetiden för barnen.
- Under hösten beslutades det om ett Coronastöd till ideella föreningar som drabbats ekonomiskt av coronapandemin. Totalt delades 4 500 tkr ut i bidrag, varav Kulturnämnden bidrog med 1 600 tkr.
- Höstens Coronarestriktioner innebar att delar av Kulturskolans undervisning tvingades ställa in.
- Extra vikt lades på fritidsgårdarnas sommarverksamhet inte minst i partnerskapsområdena med många besökare under sommaren.

¹ Stabsläge innebär att förvaltningens arbete organiseras genom stabsmetodik där arbetet leds av en stabschef samt en stabsoorganisation på nio personer. Stabens uppgift är att fungera som ett stöd till förvaltningschef och verksamhetschefer i fråga om ledning, planering och samverkan av frågor och kommunikation kring arbete med coronaviruset. Målet med stabsoorganisationen är att på ett effektivt sätt kunna möta de förändringar av regelverk som ändras ofta och med kort framförhållning pga den ökade smittspridning som skett såväl nationellt som regionalt.

- Hyrestvist gällande cafélokalen i Stadsbiblioteket som skapade en negativ ekonomisk avvikelse.
- Beslut fattades om flytt av Örebro Konsthall till Kulturkvarteret.

2.3 Förväntad utveckling

Vi vet ännu inte hur länge krisen kommer pågå eller vilka de långsiktiga effekterna i slutänden kommer att bestå av. Utmaningar som nämnden står inför är att planera för ett nytt normalläge inom samtliga verksamheter. Detta samtidigt som tidigare kända utmaningar kvarstår, så som ökande klyftor, demografiska utmaningar, ekonomiska utmaningar och den snabba förändringstakten i samhället.

För att kunna hantera den snabba förändringstakten är det viktigt att nämnden fortsätter utveckla sina interna arbetsflöden ur ett strategiskt perspektiv. Arbetet med att införa en ledningsmodell för Kultur- och fritidsförvaltningen fortsätter därför vara prioriterat under kommande år. Det är en förutsättning för att inom de ekonomiska ramarna utveckla verksamheten och de tjänster som skapar värde till kommuninvånarna. Fortsatt kvarstår stora utmaningar kopplat till brist på ekonomisk uppräknings inom nämndens verksamheter kombinerat med det årliga effektiviseringskravet. En utmaning som blir än större om kommunen omfördelar resurser till verksamheter som är lagstadgade. Genom en helhetssyn kan nämnden göra strategiska vägval vid förändringar utifrån befintliga resurser i syfte att kunna tillmötesgå kommuninvånarnas behov på ett hållbart sätt.

Det finns fortfarande en skillnad mellan Kulturnämndens uppdrag utifrån reglementet och det arbete som utförs gällande samordningen av förebyggande ungdomsverksamhet samt stöd och samordning av lokal områdesutveckling.

3. Sammanfattande iakttagelser

Nedan sammanfattas nämndens bidrag till utveckling inom de sex målområdena. Nämnden redovisar de viktigaste Positiva iakttagelser och Förbättringsområden som finns inom varje målområde.

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
Örebro i sin fulla kraft	<ul style="list-style-type: none"> • Snabb omställning av verksamheter under våren till följd av de restriktioner som infördes utifrån coronapandemin, i syfte att möta kommuninvånarnas behov. • Varierat utbud av aktiviteter för att skapa en meningsfull sommar med gott deltagande från en bred målgrupp. • Ökning av det digitala utbudet till Örebroarna. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckla tillgängligheten ännu mer inom verksamheterna, framför allt kopplat till människor med funktionsvariation. • Ställa om verksamheterna till ett nytt normalläge utifrån coronapandemin. Det kan handla om tillgänglighet och utbud m a av rådande restriktioner, dvs begränsade öppettider, antal deltagare och inställda arrangemang.
Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro	<ul style="list-style-type: none"> • Utbrett samarbete med civilsamhället och andra aktörer för att nå ut med kulturella aktiviteter som främjar lärande och bildning genom hela livet. • Utveckling av distansundervisning på kulturskolan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tillgängligheten till läsfrämjande verksamheter minskade under våren till följd av pandemin. • Fortsatt utveckling av bibliotekets digitala tjänster.
Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro	<ul style="list-style-type: none"> • Genomfört tunnelprojekt i Vivalla med goda effekter. • Fritidsgårdarnas snabba omställning av verksamhet för att möjliggöra fortsatt verksamhet med fokus på stadsdelarna. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt genomföra fritids- och kulturarrangemang genom fritidsgårdarna som berikar barn och ungas fritid och inspirerar till fortsatt aktivitet.

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet	<ul style="list-style-type: none"> • Ökade förutsättning att arbeta proaktivt i stadsplaneringsprocessen. • Fortsatt utveckling av lekmiljöer i anslutning till skolorna, med goda effekter. 	<ul style="list-style-type: none"> • Inventera pågående och kommande projekt samt prioritera vilka projekt som är viktigast utifrån kulturperspektivet att bemanna.
Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald	<ul style="list-style-type: none"> • Utvecklat gemensamt lärande i ledningsgruppen kopplat till kontinuitetsplanering. 	<ul style="list-style-type: none"> • Återuppta uppdrag om hållbara arrangemang när det är möjligt.
Hållbara och resurseffektiva Örebro	<ul style="list-style-type: none"> • Stärkt samarbete i ledningsgruppen till följd av förvaltningens stabsarbete. • Utvecklat fler digitala arbetssätt internt som både har effektiviserat arbetsflöden och förenklat för kommuninvånarna. 	<ul style="list-style-type: none"> • Planera och prioritera pausade uppdrag för att få en jämn utvecklingstakt och arbetsbelastning. • Fortsatt hantera utmaningar med att Örebros befolkning växer och därmed även föreningslivet. I takt med detta ökar även behoven av bidrag. I dagsläget saknas en årlig uppräknig, vilket gör att bidragsbudgeten blir allt mer ansträngd.

4. Nämndens bidrag till utveckling inom kommunens verksamhetsmål

Kulturnämnden har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde

- säkerställa att grunduppdraget enligt nämndreglementet utförs,
- bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål i Övergripande strategier och budget (ÖSB),
- arbeta med en systematisk verksamhetsutveckling av kommunens verksamhet och
- upprätthålla god ekonomisk hushållning.

Detta ska utföras i enlighet med den politiska ambitionen och de principer som ÖSB förmedlar. God ekonomisk hushållning säkerställs huvudsakligen i grunduppdraget och uppnås om nämnden utför sin verksamhet väl, kan betala för den och inte skjuter över betalningsansvaret på framtiden. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs också en god planering av varje nämnds resurser.

I kapitel 4 sammanfattas uppföljningen av effekterna av nämndernas arbete för att bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges målområden. Inom varje målområde redogör nämnden för:

- en sammanfattande analys av målområdet utifrån nämndens bidrag till utvecklingen inom Kommunfullmäktiges mål, egna nämndmål samt inriktningar. Analysen har sin utgångspunkt i medborgarperspektivet och framhåller vilka effekter medborgarna kan förvänta sig, och vilka orsaker vi ser till att vi inte når önskade resultat där så är fallet. Här beskrivs också planerad och önskad utveckling
- en kort lista av de viktigaste Positiva iakttagelser och Förbättringsområden inom målområdet.
- utfall för indikatorer. Indikatorerna ska signalera i vilken utsträckning nämnden bidrar till målinriktad utveckling och ett säkrat grunduppdrag.

Inom varje kommunfullmäktigemål eller kluster av mål ger nämnden en kort beskrivning av utvecklingen inom Kommunfullmäktiges mål och inriktningar. Nämnden har i verksamhetsplanen sorterat in respektive kommunfullmäktigemål enligt något av följande tre alternativ:

- Att nämnden beskriver vad nämnden ska uppnå genom en insats (utifrån Kommunfullmäktiges mål och inriktningar) som kommer leda till önskvärd utveckling (ett eller flera åtaganden).
- Att nämnden beskriver hur nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetssätt.
- Att nämnden beskriver varför målet inte bedöms som relevant för nämnden.

Nämndernas uppföljning är fokuserad på avvikelserapportering, vilket är i linje med den tillsynsstyrning som kommunen tillämpar. Beskrivningar av goda resultat hålls korta eller utelämnas för att ge utrymme för att beskriva de områden där ytterligare förbättringar bör ske.

4.1 Målområde 1 Örebro i sin fulla kraft

4.1.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 1

Från och med mars detta år har nämndens uppdrag kopplat till målområde 1 påverkats av den pågående pandemin. Trots det är bedömningen att nämnden har god utveckling inom målområdet. Arbetet har fortlöpt till stor del gällande att bryta isolering samt stärka och verka för ökad inkludering. Nämnden har fortsatt verka för att det ska finnas ett brett spektrum inom kommunen att utöva kultur. Arbetet med att utveckla mötesplatser fortlöper för att skapa förutsättningar för skapande, demokrati och medborgarinflytande. Stora delar av verksamheten arbetade hårt från mars månad med att ställa om för att kunna fortsätta bedriva värdeskapande verksamhet trots Corona pandemin.

Vid årsskiftet trädde barnrättslagen i kraft. Verksamheterna har ett pågående arbete med att förstärka barnets perspektiv i sina verksamheter samt utöka sitt samarbete med programområde Barn och utbildning.

Under sommaren intensifierades arbetet med att utveckla och förstärka möjligheten att ”hemestra”. En viktig faktor i arbetet var samarbetet med och drivkraften hos föreningar. Det är dock viktigt att poängtera att även om aktiviteter har genomförts har det funnit begränsningar som i mycket hög utsträckning har påverkat kvaliteten och tillgängligheten för kommuninvånarna. Vissa delar av verksamheten har ställt om till digitalt, där det i en del fall påverkar kvaliteten i mötet. Samtliga verksamheter har även behövt begränsa utbud, antal deltagare och öppettider som en konsekvens av Corona pandemin.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Snabb omställning av verksamheter under våren till följd av de restriktioner som infördes utifrån Corona pandemin, i syfte att möta kommuninvånarnas behov. Varierat utbud av aktiviteter för att skapa en meningsfull sommar med gott deltagande från en bred målgrupp. Ökning av det digitala utbudet till Örebroarna. 	<ul style="list-style-type: none"> Utveckla tillgängligheten ännu mer inom verksamheterna, framför allt kopplat till människor med funktionsvariation. Ställa om verksamheterna till ett nytt normalläge utifrån Corona pandemin. Det kan handla om tillgänglighet och utbud m a av rådande restriktioner, dvs begränsade öppettider, antal deltagare och inställda arrangemang.

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 1	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Kommuninvånare				
Nöjd Region Index fritidsmöjligheter*	73	72	70	Oförändrat
Andel barn som är nöjda med vad som finns att göra på fritiden**	78 %	79 %	81%	Oförändrat
Kundersökning fritidsgårdar***	90 %	88 %	92%	80 %
*Antal medlemmar i förening (flickor/pojkar)****	-	Nytt värde		Nytt värde
Antal aktiviteter på biblioteket som görs i samverkan med andra aktörer	155	157	95	155
Kommentarer till indikatorernas utfall				
* Det är en statistiskt icke säkerställd minskning jämfört med 2019. Indexet ligger 11 över kommunsnittet (över alla kommuner som deltog i SCB:s medborgarundersökning). Bland kommuner med +50 000 invånare ligger ÖK 4 över.				

** Indikatorn "meningsfull fritid" har ökat till 81%, dvs två procentenheter högre än 2019. Åke 8 är oförändrad medan Åke 3 och 5 har ökat ganska mycket. Siffrorna bygger på 3767 svar i dessa tre årskurser
*** Sammanfattande NKI-index: framtaget från flera frågor i genomförd brukarenkät.
**** Ej mätbart gällande föreningar som söker bidrag via Kulturnämnden.

4.1.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL (4 av 4 är relevanta)

- **I Örebro kommun ska skillnaderna i livsvillkor och förutsättningar mellan kön, socioekonomisk ställning, funktionsnedsättning och geografiska skillnader minska**
- **Örebro kommun ska förbättra förutsättningarna för medborgarna att påverka sin framtid och vårt demokratiska samhälle**
- **Örebro kommun ska stärka förutsättningarna för en samverkan med civilsamhället, näringslivet och andra offentliga aktörer**
- **Kultur- och fritidslivet ska vara tillgängligt för alla**

Samtliga ovanstående kommunfullmäktigemål bedömdes i Verksamhetsplan med budget 2020 vara relevanta för nämnden i syfte att bidra till "Örebro i sin fulla kraft" då en stor del av nämndens verksamhet har direkt inverkan på de sociala hållbarhetsmålen. Inom samtliga mål har nämnden haft åtaganden och uppdrag utöver grunduppdrag som syftar till att skapa utveckling i linje med målområdet.

Nämnden valde att klustra kommunfullmäktigemålen då flera av nämndens åtaganden bidrar till mer än ett kommunfullmäktigemål. Valda åtaganden och dess utveckling och prognos för året presenteras nedan. Åtagandena går i linje med nämndens kulturpolitiska program (KPP) och med flera av de inriktningar som finns formulerade i ÖSB. De inriktningar som åtagandena särskilt riktar sig mot är följande:

- Örebro kommuns verksamheter ska arbeta för att bryta isolering, stärka gemenskap och verka för ökad inkludering.
 - Örebro kommun ska stödja, stärka och tillvarata det civila samhället och dess aktörer i deras integrationsfrämjande verksamheter.
 - Arbetet för att Kulturkvarteret ska bli Örebros nya mötesplats och ett nav för skapande, demokrati och medborgarinflytande ska fortgå.
- **Åtagande:** Skapa förutsättningar för alla invånare, oavsett ålder och könsidentitet, i stad som på landsbygd, att på lika villkor kunna ta del av kultur, utöva kultur, påverka kultur och synliggöras i kulturen oavsett socioekonomisk bakgrund (KPP, kultur för mångfald).

Utveckling i linje med ovanstående åtagande:

Under sommaren genomfördes aktiviteter för att underlätta för kommuninvånarna att hemestra till följd av Corona pandemin, där kommuninvånarna och inresande besökare erbjudits en rad olika kulturaktiviteter. Barn och unga fick möjlighet att skapa, uppleva, mötas och ta del av en större mångfald av kulturaktiviteter i Örebro. Under sommaren erbjöd verksamheterna inom Allmänskultur i samarbete med externa och interna parter bl.a. familjematinéer, skapande Pop-up-verksamhet, workshops vid konstväggen (ca 900 barn och unga i olika åldrar), workshops på Örebro

konsthall (ca 80 besökare/dag), OpenART-guidningar (7 guidningar med upp till 72 besökare + 1 guidning på teckenspråk med 20 deltagare), Pop-up-dans i stadsparken (ca 200 barn och unga i olika åldrar), utökning av bygglek och stadodling i Oskarsparken (ca 900 barn i olika åldrar + ca 400 vuxna). Detta bidrog till att målgrupper som vanligtvis inte möter kulturella aktiviteter fick möjlighet att pröva på nya saker. De aktiviteter som anordnades under sommaren bidrog till att nämndens verksamheter nådde fler människor och målgrupper än vad som annars är möjligt. Även nya samarbeten formades och möjligheter för fortsatt samarbete med civilsamhället skapades för att öka måluppfyllelsen.

Fritidsgårdarna har, trots pandemin, lyckats hålla sina verksamheter öppna större delen av året² och fortsatt bidra till att skapa möjligheter för barn och unga att i sitt närområde ta del av aktiviteter. En viktig del är de samarbeten som sker i närområdena med aktörer för att skapa ett brett utbud av aktiviteter för barn och unga. Med justeringar i upplägg gick det under sommaren att anordna flertalet aktiviteter. Inledningsvis under våren minskade antalet besökare för att sedan under sommaren överstiga föregående års besöksiffror. Under sommaren anordnade fritidsgården i Vivalla dagligen aktiviteter som var välbesökt och uppskattat av barn, unga och vuxna från området. Antalet deltagare i aktiviteter i Vivalla under sommaren har varit beaktansvärt högt, vilket är positivt och har gett goda effekter för området (mellan 300-1000 st besökare/tillfälle).

Nämndens verksamheter har fortsatt verkat för att möjliggöra och tillgängliggöra sitt utbud så att människor med funktionsvariation kan ta del av kulturella upplevelser och delta i skapandet. Detta är ett ständigt pågående arbete inom verksamheternas grunduppdrag. Bio Roxy fick under året en ramp till biografen samt att man har införskaffat en app som hjälper personer med bl.a. dyslexi och synnedsättning med att få undertexter till filmen upplästa. Detta har möjliggjort för fler kommuninvånare att ta del av kulturella upplevelser i form av filmvisning.

Den teckenspråkiga servicen i biblioteksverksamheten har utökats betydligt under året, genom t.ex. teckenspråkiga boktips, läsfrämjande arrangemang för teckenspråkiga och teckenspråkig bemanning i Stadsbiblioteket.

I syfte att möjliggöra för fler att ta del av Kulturskolans verksamhet pågår ett arbete med avgiftsbefrielse för familjer med små ekonomiska resurser. Detta är en vidareutveckling av tidigare projekt som har fokuserat på att erbjuda gratis kurser för nyanlända. Avgiftsbefrielsen började erbjudas under hösten. De ekonomiska konsekvenserna förväntas bli små eftersom målgruppen är liten och specifik, men det är först nästa år som ekonomiska effekter kan synliggöras. En utmaning till arbetet är att nå ut med information, framförallt på fler olika språk.

Nämndens verksamheter är med och bidrar i det nystartade projektet ”Lär-kultur och fritidscenter”. Det är ett samverkansprojekt som drivs av partnerskapet där förvaltningarna ska få drivkraft och våga kliva ur sin vanliga linje. De ska i samverkan med varandra och i dialog med kommuninvånarna skapa den typ av mötesplats som är efterfrågad av invånarna och fyller moderna behov på tidshorizonten 2020 – 2040. Projektet startade upp verksamheten i maj och det är för tidigt för att se resultat och effekter av arbetet.

² Med anledning av skärpta nationella föreskrifter och allmänna råd stängdes kvällsverksamheten from 21/12. Gårdarna fortsatte bedriva vuxennärvaro samt digital verksamhet och fritidsklubbarna fortsatte bedriva all sin verksamhet utomhus.

Arbetet med Örebroandan har under året fortsatt. Det är ett arbete där nämnden ger bidrag till Örebro läns fotbollförbund för att anordna träningar och aktiviteter i stadsdelar på fredags- och lördagskvällar. Nämnden arbetar tillsammans med förbundet för att skapa trygghet och få en kontinuitet med ledare. Utveckling av aktiviteter i stadsdelar pågår löpande. Genom att skapa aktiviteter och sysselsätta människor i området på helgkvällar skapas möjlighet för kommuninvånarna att delta, men en effekt blir också att det ger en känsla av trygghet i området. Arbetet har visat sig ha positiv inverkan på socioekonomiskt utsatta områden med många deltagare (*under sommaren 22 000 deltagare och 50 % flickor i Vivalå*) med en relativt liten insats från kommunen.

- **Åtagande:** Skapa förutsättningar så att alla barn och unga oavsett könsidentitet, bostadsort eller skola ska få lika möjligheter att möta många olika kulturella upplevelser och konstnärliga verksamheter samt stimuleras till eget skapande både i skolan och på fritiden (KPP, Kultur för barn och unga).

Utveckling i linje med ovanstående åtagande:

Under sommaren 2020 sattes fler insatser in för att skapa en meningsfull sommar och förenkla för ”hemester”, där stora delar av det arbetet riktade sig till barn och unga och kan appliceras som bidrag även till detta åtagande. Nämnden har dessutom en ambition att bidra i arbetet med att ta fram en barnkulturplan tillsammans med Barn och utbildning i syfte att fler barn ska få ta del av kultur. Arbetet har under året startats upp, men pausats till följd av Corona pandemin.

Ett samarbete pågår mellan biblioteken i regionen kopplat till att implementera barnrättskonventionen i sina verksamheter. På så sätt säkerställs det att barnets perspektiv beaktas i beslut och utformning av verksamheterna för att skapa förutsättningar att delta. Det innebär även att barn i större utsträckning ges möjlighet att påverka utformning och utbudet av bibliotekets verksamheter. Det finns en handlingsplan kopplat till arbetet som innebär utbildningsinsatser och inrättandet av barnrättsombud, vars uppgift kommer bli att bevaka att barnrättsfrågor beaktas inom biblioteket. Under hösten har barnrättsombud utsetts och flera utbildningsinsatser har genomförts.

Under flera år har ett utvecklingsarbete för närkulturskola i Vivalå bedrivits. Projektet finansieras med tillfälliga medel genom bidrag från Kulturrådet. Utöver utmaningen med finansiering är det även utmanade att utveckla en ny och utforskande verksamhet som kräver ständig förändring och nyutveckling av metoder.

- **Åtagande:** Medverka till digitalt innanförskap och göra kulturen mer tillgänglig utifrån ett digitalt perspektiv, oavsett var i kommunen man bor eller vilka tekniska förutsättningar man har (KPP, digital kultur).

Utveckling i linje med ovanstående åtagande:

Under året har biblioteket utvecklat uppsökande makerspace-verksamhet, dvs en mobil skaparverkstad för barn och unga med den nya barnbokbilen. Verksamheten har haft en digital inriktning. Under sommaren var fokus att besöka framför allt fritidsgårdar i de stora stadsdelarna och på landsbygden där verksamheten mötte cirka 180-200 barn mellan 7-15 år. Detta har ökat möjligheten för unga på landsbygden och i de stora stadsdelarna att ta del av bibliotekets verksamhet, testa att programmera och skapa med digitala redskap.

En annan målgrupp som behöver stöd i den digitala världen är oftast äldre. En utmaning har uppstått under den pågående pandemin då många äldre är i riskgrupp samtidigt som fler saker har digitaliserats och t.ex. streamats online. Biblioteket har därför fortsatt att utveckla verksamheten ”Digitala första hjälpen” för att nå de som annars kan bli isolerade. Framförallt har de fysiska träffarna ersatts med telefonstöd som så småningom kan övergå till digitala stöd.

I dagsläget finns fritt WiFi på biblioteken, på kulturskolan och på varje fritidsgård i kommunen. Det är en viktig del av digitalt innanförskap för framförallt barn och unga, då alla inte har förutsättningar till internet i sin bostad. Inom ramen för Kulturkvarteret kommer fritt WiFi finnas i lokalerna. Det kommer bidra till att alla får möjlighet till internet under vistelsen i lokalerna. Arbetet löper på och intensifieras inför inflytt 2021.

- **Åtagande:** Stödja invånarnas engagemang i kultur och föreningsliv och ta tillvara de ideella krafter som med sin insats ger så stor behållning för människor i alla åldrar. (KPP, Kultur genom civilsamhälle och föreningsliv).

Utveckling i linje med ovanstående inriktningar och åtagande:

Kulturkvarteret uppförs som en mötesplats för kultur. Kopplat till de nya lokalerna har under året arbetet påbörjats med att ta fram principer för att möjliggöra tillgänglighet för civilsamhället, föreningar och professionella. Arbetet fortlöper enligt plan och leds av verksamhetschef för Kulturkvarteret. Nämndens verksamheter deltar i projektgruppen. Beslut har fattats att flytta Örebro konsthall till Kulturkvarteret vilket kommer stärka Kulturkvarteret som en mötesplats för kultur.

Nämndens verksamheter samverkar på många sätt med föreningar och civilsamhället, en prioriterad målgrupp är partnerskapsområdena. Ett projekt som pågår i Vivalla är fotbollsverksamheten som sysselsätter barn och unga i området som stöds med medel från fotbollssatsningen. Utmaningen inför kommande år är att få verksamheten etablerad och stabil för att skapa en trygg miljö för barn och unga i området. Genom att skapa stabila och trygga verksamheter med aktiviteter som vi vet att barn och unga drar sig till kan vi bidra till att kultur- och fritidsaktiviteter är tillgängliga för alla och minska klyftorna i samhället genom punktinsatser med föreningslivet.

Under året har en översyn av bidragen inletts med fokus att se över det ekonomiska stöd som ges till föreningar samt anpassa föreningsbidragen till nuvarande förutsättningar. Arbetet har påbörjats och kommer fortlöpa under 2021. En viktig del i utredningen är dialogträffar med föreningarna. Det finns dock svårigheter med att genomföra dessa kopplat till restriktionerna i och med Corona pandemin. Många föreningar är beroende av bidrag för att kunna bedriva verksamhet. En kvalitetssäkrad bidragsprocess är både en förutsättning för fler att delta i föreningars aktiviteter oavsett socioekonomi men även en förutsättning för att få ett brett utbud av kulturaktiviteter i kommunen. Även en översyn av Kulturnämndens ateljéstöd har genomförts under hösten.

För att ta tillvara på engagemanget som finns hos människor har ett projekt för att ta fram en modell för ungas inflytande påbörjats. En utmaning har dock varit att fastställa mottagare av projektet som kan bära modellen efter projektidens slut. Projektet har även i stor utsträckning påverkats av Corona pandemin då resurser inom förvaltningen och från samarbetspartners har behövt prioritera om arbetsuppgifter.

- **Åtagande:** Verka för att det finns ett varierat utbud av stora och små arenor för såväl amatörer och ideella föreningar som den professionella kulturen (KPP, kultur genom civilsamhälle och föreningsliv).

Utveckling i linje med ovanstående inriktningar och åtagande:

Utvecklingen av mötesplatser för unga fortsätter kopplat till Tegelbruket, Kulturhuset och Café Deed, dock har även dessa verksamheter varit starkt påverkade av den pågående pandemin. Möjligheten att genomföra och utveckla arrangemang har varit begränsad och mycket resurser har gått till att anpassa verksamheterna efter gällande restriktioner. Trots det har t.ex Kulturhusets fritidsgård för teckenspråkiga varit välbesökt. Även Tegelbruket har bedrivit en välbesökt verksamhet, speciellt under sommaren, för barn och unga i alla åldrar.

4.2 Målområde 2 Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro

4.2.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 2

Stora delar av det som ligger inom nämndens ansvarsområde bidrar direkt och indirekt till målområde 2. Internationella studier visar att kulturell medvetenhet och kulturella uttrycksformer är saker som stärker kompetensen hos människor. Från mars och framåt har arbetet med att nå ut med läsfrämjande insatser, ämneskurser från Kulturskolan, pedagogiska konstvisningar och filmvisningar på Bio Roxy upprätthållits i den mån det går. Det finns dock helt klart en påverkan med anledning av de restriktioner som införts i samhället.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Utbrett samarbete med civilsamhället och andra aktörer för att nå ut med kulturella aktiviteter som främjar lärande och bildning genom hela livet. • Utveckling av distansundervisning på kulturskolan 	<ul style="list-style-type: none"> • Tillgängligheten till läsfrämjande verksamheter minskade under våren till följd av pandemin. • Fortsatt utveckling av bibliotekets digitala tjänster för att bättre nå människor i digitalt utanförskap.

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 2	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Kommuninvånare				
Totalt antal barn och unga som nås av Kulturskolans undervisning:	5 836	5 836	6 434	5 600
Andel flickor (från stora stadsdelar)	55 %	57 %	56%	55%
Andel pojkar (från stora stadsdelar)	45 %	43 %	44%	45%
Antal elever/termin som deltar i Kulturskolans ämneskurser:	2 224	2 221	2 372*	2 200
Andel flickor	60 %	60 %	63%	60%
Andel pojkar	40 %	40 %	37%	40%
Kommentarer till indikatorernas utfall				
*Mätmetoden har förändrats utifrån redovisning till kulturrådet. Istället för antal platser vid ett givet tillfälle anges det antal unika barn som deltagit i Kulturskolans ämneskurser (minst tre tillfällen) under året.				

4.2.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL (2 av 3 är relevanta)

- **Utbildning i Örebro ska bedrivas i en trygg lärandemiljö som stimulerar barn och elever till att utveckla sina förmågor, uppnå kunskapskraven samt nå sin fulla potential**
- **Örebro kommuns näringslivsarbete ska bidra till långsiktig hållbar utveckling genom stärkt konkurrenskraft och goda förutsättningar för fler företag som skapar arbete till en växande befolkning**

- **Örebro kommuns arbetsmarknadsinsatser ska i högre grad leda till egen försörjning för kommuninvånare som idag står utan för arbetsmarknaden**

Två av kommunfullmäktigemålen ovan bedömdes i Verksamhetsplan med budget 2020 för nämnden relevanta i syfte att bidra till ”Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro”.

Överstruket kommunfullmäktigemål bedöms inte relevant då nämnden inte har någon direkt inverkan på målet. Arbete med att stärka en samverkan mellan näringsliv, civilsamhälle och offentliga aktörer, som bidrar till långsiktig hållbar utveckling och förutsättningar för fler företag, sker under målområde 1.

Nämnden valde att klustra kommunfullmäktigemålen då flera av nämndens åtaganden bidrar till mer än ett kommunfullmäktigemål. Valda åtaganden och dess utveckling och prognos för året presenteras nedan. Åtagandena går i linje med nämndens kulturpolitiska program (KPP) och med flera av de inriktningar som finns formulerade i ÖSB:

- Utveckla och förbättra lek- och lärandemiljöer som stödjer inlärning och trygghet.
 - För att bättre kunna möta behoven hos individen ska alla berörda parter (verksamheter, nämnder och bolag) samverka med varandra för individens bästa.
- **Åtagande:** Utveckla kulturaktiviteter i samverkan med civilsamhälle och föreningsliv med syfte att stärka demokratin i lokalsamhället (KPP, Kultur som garant för demokratin).
 - **Åtagande:** Fortsätta att verka för det demokratiska samhällets utveckling genom kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning (KPP, Kultur som garant för demokratin).

Utveckling i linje med ovanstående åtaganden:

Arbetet har fortsatt med att stärka bibliotekets närvaro i lokala nätverk och samarbete med civilsamhället fortsätter. Dessutom har en vidareutveckling Kulturskolans kulturfridtsverksamhet i stadsdelar och på landsbygden skett.

Stora delar av arbetet med åtagandet sker inom ramen för grunduppdraget. Att samverka med civilsamhället och föreningar för att uppnå olika värden är en viktig del i nämndens verksamhet. Det finns ett löpande uppdrag att arbeta för att öka deltagande i organiserad verksamhet, framför allt för att forskning pekar på att människor mår bättre och presterar bättre. Fritidsgårdarna samverkar med föreningar för att barn och unga ska få testa på olika kultur- och fritidsaktiviteter och på så vis introduceras in i föreningslivet. På grund av pågående pandemin avstannade arbetet under våren och aktiviteter under hösten har fått anpassats efter rådande omständigheter.

- **Åtagande:** Skapa förutsättningar för att barn och unga, oavsett var de bor, ska erbjudas möjligheter att uppleva olika uttryck för kunskap och bildning (KPP, Kultur som garant för demokratin).

Utveckling i linje med ovanstående åtagande:

Nämndens verksamheter arbetar brett med att nå ut med sina verksamheter till barn och unga runt om i kommunen. En förutsättning är det samarbete som sker med civilsamhället och andra aktörer.

Ett exempel är Bibliotekets pågående projekt för att utveckla och driva läsfrämjande verksamhet i samarbete med förskolor och familjecentraler genom det nationella projektet Bokstart. Även detta arbete har i hög grad påverkats av Corona pandemin

och den uppsökande verksamheten har fått begränsas pga rådande restriktioner. Konsekvenserna av det är svårt att se på kort sikt, men om det fortsätter under en längre period kan det påverka språkutveckling och läs- och skrivkunnigheten hos barn och unga. Bibliotekets sk ”pop up-verksamhet” fick helt ställas under 2020 in pga pandemin.

Enligt beslut 2019 infördes avgiftsfri skolbio under våren 2020 i syfte att ge barn och unga möjlighet att möta kulturen. Initialt var det många bokningar under våren men till följd av Corona pandemin har många skolklasser avbokat sig från vårens och höstens föreställningar.

El Sistema är en verksamhet som ger möjlighet för barn i Brickebacken och Oxhagen att möta musik i olika former i förskola, skola och på fritiden. Ett viktigt utvecklingssteg är mötet mellan El Sistema-verksamhet och kulturskolans ordinarie verksamhet, ett erfarenhetsutbyte mellan barn och unga från olika stadsdelar. Det skapar även förutsättningar för barn som bor i Brickebacken och Oxhagen att delta i ordinarie ämnesverksamhet. Arbetet har under året fortsatt enligt plan och därmed ökat deltagandet i kulturskolans ämnesverksamhet från dessa stadsdelar.

- **Åtagande:** Bidra till samverkan mellan föreningsliv, skola och fritidshem samt fritidsgårdar för ökad fysisk aktivitet (IPP, Barn och ungdomsidrott i fokus).

Utveckling i linje med ovanstående inriktningar och åtaganden:

Fritidsgårdarna arbetar i stor utsträckning med att bidra till detta åtagande då det är en grund för att bedriva den ordinarie verksamheten. I målområde 1 redovisas några exempel på projekt i samverkan som har gått extra bra under året. Ett generellt utvecklingsområde är att göra ännu mer riktade satsningar i syfte att stärka föreningslivet där det i dagsläget finns luckor, ett exempel på en pågående satsning är fotbollen i Vivalla.

4.3 Målområde 3 Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro

4.3.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 3

Stora delar av det som ligger inom nämndens ansvarsområde bidrar direkt eller indirekt till målområde 3. Kulturaktiviteter har visat sig ha positiv inverkan på människors psykiska och fysiska hälsa, där en viktig faktor är att genom kulturen kunna uttrycka sig oavsett förutsättningar. Som medskapare har ungdomar fått mötas i tunnelprojektet i Vivalla och inte bara fått uttrycka sig utan även aktivt skapat en miljö som upplevs som tryggare i sitt eget bostadsområde.

Fritidsgårdarnas varande i bostadsområden, framförallt partnerskapsområdena, är en grundbult för att skapa trygga boendemiljöer. Att bedriva en kvalitativ verksamhet trots pågående pandemin och de restriktioner som gäller har under året varit en utmaning.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Genomfört tunnelprojekt i Vivalla med goda effekter. Fritidsgårdarnas snabba omställning av verksamhet för att möjliggöra fortsatt verksamhet med fokus på stadsdelarna. 	<ul style="list-style-type: none"> Fortsatt genomföra fritids- och kulturarrangemang genom fritidsgårdarna som berikar barn och ungas fritid och inspirerar till fortsatt aktivitet.

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 3	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Kommuninvånare				
Sociala mått				
Kommentarer till indikatorernas utfall				
<i>Inga indikatorer framtagna</i>				

4.3.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL (4 av 7 är relevanta)

- Samverkan mellan verksamheter och aktörer i arbetet med stöd, vård och service utgår från individens behov och förutsättningar genom hela vårdkedjan
- Välfärdens alla verksamheter jobbar med främjande insatser och förebyggande arbete
- Örebro kommun har ett strukturerat arbete för förbättrad psykisk hälsa i de verksamheter som möter människor i behov av stöd
- Hela Örebro ska upplevas tryggare och ingen människa ska begränsas i sitt liv på grund av otrygga miljöer
- Alla barn har rätt till bra boendemiljöer och att inte leva i ekonomisk utsatthet

- ~~Örebro ska vara narkotikafritt och konsumtionen av andra beroendeframkallande medel ska minska~~
- ~~Örebro kommun har en nollvision mot hemlöshet~~

För nämnden bedömdes i Verksamhetsplan med budget 2020 fyra kommunfullmäktigemål relevanta i syfte att bidra till ”Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro”. Överstrukna kommunfullmäktigemål bedöms inte relevanta då de inte ligger inom ramen för nämndens uppdrag.

Nämnden valde att klustra kommunfullmäktigemålen då flera av nämndens åtaganden bidrar till mer än ett kommunfullmäktigemål. Valda åtaganden och dess utveckling och prognos för året presenteras nedan. Åtagandena går i linje med nämndens kulturpolitiska program (KPP) och med flera av de inriktningar som finns formulerade i ÖSB. De inriktningar som åtagandet särskilt riktar sig mot är följande:

- Arbetet för att motverka och bryta människors ofrivilliga ensamhet ska stärkas.
- **Åtagande:** Genom kulturen verka för en bättre folkhälsa (KPP, Kultur i vård, hälsa och omsorg).
- **Åtagande:** Genom kulturen verka för att Örebro upplevs tryggare.

Utveckling i linje med ovanstående åtaganden:

Under våren inleddes ett förebyggande arbete för systematisk samverkan i Kulturkvarteret med syfte att skapa säkerhet och trygghet för verksamheterna och dess besökare. Samverkan sker mellan Kultur- och fritidsförvaltningen, Förvaltningen för sociala insatser, Säkerhetsavdelningen och Örebro universitet (kriminologi).

Kulturella aktiviteter och skapande har visat sig ha positiv inverkan på människors psykiska och fysiska hälsa. Nämnden har därför fortsatt med Tunnelprojektet och genomförde det för tredje året i rad. På uppdrag av Örebro konsthall ledde en konstnär projektet tillsammans med ungdomar från Vivalla som genom sin feriepraktik deltog i genomförandet (*8 ungdomar*). Detta år var projektet lokaliserat i Vivalla och därför blev samarbete med Trainstation en självklarhet. Här gavs tillfälle att skapa konst vilket innebär att fler, oavsett förutsättning, har kunnat ta del av kulturskapande aktiviteter. En positiv effekt är ungdomars upplevelse att få vara medskapare i sin omgivning och att vara med om att bidra till en positiv förändring som leder till en stolthet. Tunneln och den kringliggande miljön upplevs även som tryggare efter avslutat projekt.

Fritidsgårdarna har fortsatt en viktig roll i att skapa trygghet och trygga boendemiljöer för barn och unga. Under våren när restriktioner infördes var det hög prioritet att hålla fritidsgårdarna öppna och fortsätta bedriva kvalitativ verksamhet för att motverka sociala oroligheter i framförallt partnerskapsområdena. Det är ett faktum att när människor är mer hemma och har ett begränsat socialt liv, i linje med Folkhälsomyndighetens rekommendationer, ökar risken för oro i nära relationer. Då är det viktigt att kunna erbjuda en plats för barn och unga att komma till för att aktiveras. Utmaningen under hösten har varit att trots restriktioner genomföra fritids- och kulturarrangemang genom fritidsgårdarna som berikar barn och ungas fritid och inspirerar till fortsatt aktivitet.

4.4 Målområde 4 Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet

4.4.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 4

Nämnden verkar för att vidareutveckla arbetet med att integrera kulturplanering i stadsbyggnadsprocessen och därav få in kvalitativa ”mjuka” värden vilket bidrar till en sammanhållen bild av Örebro och skapa livsmiljöer med höga kvaliteter där människor möts över gränserna. Nämnden har en utveckling för att bidra till målområdet men arbetet påverkas av kommunens ekonomi. Möjligheterna att vara med tidigt i stadsplaneringsprocessen har förstärkts men arbetet med att tydliggöra en prioritering för alla projekt behöver dock fortsatt tydliggöras. Utöver det långsiktiga perspektivet i stadsplaneringen har nämndens verksamheter arbetat vidare med att, i samverkan med andra, skapa mötesplatser runt om i kommunen. Arbetet har delvis behövt anpassats efter restriktionerna till följd av Corona pandemin.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Ökade förutsättningar att arbeta proaktivt i stadsplaneringsprocessen. Fortsatt utveckling av lekmiljöer i anslutning till skolorna, med goda effekter. 	<ul style="list-style-type: none"> Inventera pågående och kommande projekt samt prioritera vilka projekt som är viktigast att bemanna utifrån kulturperspektivet.

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 4	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Kommuninvånare				
Sociala mått				
Kommentarer till indikatorernas utfall				
<i>Inga indikatorer framtagna</i>				

4.4.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL (5 av 6 är relevanta)

- Örebro kommuns boende- och livsmiljöer ska vara hälsosamma, trygga, säkra och skapa förutsättningar för jämlika uppväxtvillkor samt möjliggöra för kommuns invånare att leva ett gott liv oavsett var man bor
- Örebro ska vara en sammanhållen stad med stadsdelar som kompletterar varandra och där vi aktivt arbetar för att minska barriärer
- I ett växande Örebro motsvarar bostadsbyggandet, verksamheter och samhällsfastigheter befolkningsökningen och näringslivets behov
- Örebro kommun upplevs som en attraktiv plats som lockar allt fler med efterfrågad kompetens

- Fortsätta utveckla och genomföra insatser för att underlätta för ett hållbart resande med klimatsmarta, utrymmessnåla och kapacitetsstarka trafikslag
- Örebro ska präglas av platser som främjar skapande, rörelse, god folkhälsa och som stimulerar möten mellan människor

För nämnden bedömdes i Verksamhetsplan med budget 2020 fem kommunfullmäktigemål relevanta i syfte att bidra till ”Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet”. Överstruket kommunfullmäktigemål bedöms inte relevant då de inte ligger inom ramen för nämndens uppdrag.

Nämnden valde att klustra kommunfullmäktigemålen då flera av nämndens åtaganden bidrar till mer än ett kommunfullmäktigemål. Valda åtaganden och dess utveckling och prognos för året presenteras nedan. Åtagandena går i linje med nämndens kulturpolitiska program (KPP) och med flera av de inriktningar som finns formulerade i ÖSB. De inriktningar som åtagandet särskilt riktar sig mot är följande:

- Vidareutveckla metoder och arbetssätt för jämlika livsmiljöer i Örebro kommun.
- Utveckla den gemensamma bilden av platsen Örebro och vad som är Örebros framgångsfaktorer.
- **Åtagande:** Verka för att integrera kulturplanering i stadsbyggnadsprocessen (KPP, Kultur i stadsplaneringsprocessen).
- **Åtagande:** Belysa kulturarvets och kulturmiljöns olika former och dess betydelse för planeringen av framtidens Örebro kommun (KPP, Kultur i stadsplaneringsprocessen).

Utveckling i linje med ovanstående åtaganden:

Kultur- och fritidsförvaltningen tillsatte vid årsskiftet en ny tjänst, planerare med inriktning samhällsutveckling/samhällsplanering. Det har gett mer förutsättningar för att kunna bevaka och bemanna projektgrupper tidigt i stadsplaneringsprocessen för att integrera kulturperspektivet. Utmaningarna är att analysera kortsiktiga såväl som långsiktiga behov och möjligheter kopplat till en plats, samt att det långsiktiga perspektivet balanseras mot det rådande ekonomiska läget, dvs vad som är rimligt att realisera nu och i framtiden. Under hösten har arbetet fortsatt med att inventera pågående och kommande projekt samt prioritera vilka projekt som är viktigast att bemanna utifrån kulturperspektivet.

- **Åtagande:** Utveckla förvaltningsöverskridande samverkan vid planeringen av kulturella och sociala mötesplatser såväl i stadsdelarna som på landsbygden (KPP, Kultur i stadsplaneringsprocessen).

Utveckling i linje med ovanstående åtagande:

Under sommaren anordnades flera aktiviteter i samverkan med andra förvaltningar och aktörer som innebar utveckling av kulturella och sociala mötesplatser, dessa beskrivs i målområde 1. Utöver det pågår ett samarbete mellan Örebro konsthall och parkenheten (Tekniska förvaltningen) i syfte att utveckla lekmiljöer i anslutning till skolor. Under året har fokus varit Oscarsparken, Tybbleparken och Varbergsparken. Utvecklingen av lekmiljöer har skett i dialog med barnen på närliggande skolor, som har fått vara med att planera, utforma och anlägga platser för lek som passar deras behov. Projektet avslutades med att de tre konstnärerna som projektlett arbetet presenterade arbetsprocesserna i en utställning på Örebro konsthall.

Nämndens verksamheter har utvecklat arbetet med att förenkla för föreningar att skapa samarbeten med familjecentraler i partnerskapsområden. Detta för att föreningar ska kunna bidra i att anordna arrangemang och på så vis skapa mötesplatser. Genom samverkan ökar möjlighet för barn och unga i partnerskapsområdena att ta del av aktiviteter och kulturupplevelser. Arbetet har dock varit tvunget att pausas med anledning av pågående pandemi.

Utvecklingen fortsätter med Kultur- och fritidscentra i Varberga och Änglanda. Genom samverkan mellan, i detta fall, bibliotek och fritidsgårdar kan tillgänglighet och kvalitet öka gentemot kommuninvånarna, exempelvis kan öppettiderna utökas och personalresurser samordnas. Arbetet löper på enligt tidplan i Änglanda men tidplanen för Varberga är osäker och är beroende av ÖBO:s tidsplan.

4.5 Målområde 5 Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald

4.5.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 5

Inom sitt grunduppdrag verkar nämnden för att öka det reflekterande tankesättet genom kulturen. Det är en naturlig del att belysa klimatutmaningar genom exempelvis föreläsningar, föreställningar och utställningar. På så vis har nämnden en indirekt verkan på målområde 5. Inför året fanns en plan för att gemensamt med civila samhället utveckla och arrangera hållbara evenemang. Eftersom begränsningen av folksamlingar pga. coronapandemin har förhindrat genomförandet av större arrangemang har det inte varit möjligt att testa arbetssätt. Ytterligare en del i arbetet inom målområdet är att skapa motståndskraft i verksamheterna mot extrema förhållanden genom kontinuitetsplanering.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Utvecklat gemensamt lärande i ledningsgruppen kopplat till kontinuitetsplanering. 	<ul style="list-style-type: none"> Återuppta uppdrag om hållbara arrangemang när det är möjligt.

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 5	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Ekologiska mått				
*Mängd avfall per förpackningssort	--	Nytt värde	**	Nytt värde
*Mängd matavfall	--	Nytt värde	**	Nytt värde
*Mängd restavfall	--	Nytt värde	**	Nytt värde
Kommentarer till indikatorernas utfall				
<i>Nya indikatorer för 2020 som tyvärr inte gick att mäta som planerat på grund av att flera av nämndens verksamheter finns i delade lokaler utan egna avfallsabonnemang.</i>				

4.5.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL (3 av 6 är relevanta)

- Örebro kommun ska arbeta för att klimatbelastningen per person i Örebro ska vara på en nivå, som om den tillämpas globalt, inte äventyrar jordens klimat
- Örebro kommun ska fortsätta öka tillförseln av förnybar energi, utveckla energieffektiviseringsåtgärder samt öka användningen av förnybar energi med syfte att minska såväl kostnad som klimatpåverkan.
- Örebro kommuns vattenförekomster ska uppnå god status och dricksvattenresurserna ska vara långsiktigt tryggade
- Örebro kommun ska binda samman kommunens grönstruktur samt värna om och bidra till ökning av biologisk mångfald och ekosystemtjänster

- **Avfallet i Örebro kommun ska minska till mängd och farlighet samtidigt som återvinningen ska öka**
- **Örebro kommun ska arbeta för att ha miljömässig och organisatorisk motståndskraft för extrema förhållanden och ett förändrat klimat**

För nämnden bedömdes i Verksamhetsplan med budget 2020 tre kommunfullmäktigemål relevanta i syfte att bidra till ”Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald”. Överstrukna kommunfullmäktigemål bedöms inte relevanta då nämnden inte har någon direkt påverkan på målen.

Nämnden valde att klustra kommunfullmäktigemålen då flera av nämndens åtaganden bidrar till mer än ett kommunfullmäktigemål. Valda åtaganden och dess utveckling och prognos för året presenteras nedan. Åtagandena går i linje med följande inriktningar i ÖSB:

- Jämfört med år 2000 ska klimatbelastningen minska med 40 procent per invånare för det geografiska området Örebro kommun, samt minska med 80 procent per invånare för Örebro kommunkoncern.
 - Utveckla samverkan mellan näringsliv, civilsamhälle, offentlig sektor och akademien för att utbyta kunskap och gemensamt agera för att möta klimatutmaningen.
 - Fortsätta arbetet med att förbättra utsorteringen av avfall.
 - Utveckla kommunens arbete med att uppmuntra och möjliggöra för en hållbar livsstil hos kommuninvånarna.
- **Åtagande:** I samverkan med föreningar och civilsamhälle utveckla och arrangera hållbara evenemang.
 - **Åtagande:** Arbeta med att medvetandegöra och dela information om vad som bidrar till en hållbar livsstil hos medborgarna.

Utveckling i linje med ovanstående åtaganden:

Samtliga uppdrag kopplat till åtagandena ovan har påverkats av Corona pandemin. En del av uppdragen bygger på att utveckla och synliggöra hur nämndens egna evenemang kan genomföras på ett hållbart sätt. Ett annat uppdrag är att se över möjlighet till att uppmuntra hållbart resande till och mellan evenemang i kommunen. Även om det i dagsläget kan spridas information om hållbart resande så har de stora evenemangen inte kunnat genomföras till följd av gällande restriktioner.

- **Åtagande:** Arbeta för att ha en motståndskraft för extrema förhållanden.

Utveckling i linje med ovanstående åtaganden:

Verksamheterna har ett uppdrag gällande att göra kontinuitetsplanering för att vara förberedd på extrema förhållanden. Detta har inte kunnat genomföras i den formen som arbetet planerades. Det har dock genomförts kontinuitetsplanering och analyser kopplat till pandemin, som i sig är en extraordinär händelse.

4.6 Målområde 6 Hållbara och resurseffektiva Örebro

4.6.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 6

Genom att samverka med andra, innanför och utanför kommunens organisation, och genom att utveckla ett strukturerat och långsiktigt sätt att arbeta med övriga målområdet (1-5) har nämnden en utveckling i sitt bidrag till att Örebro kommun har en långsiktigt hållbar ekonomi. Det finns dock stora utmaningar inom målområdet kopplat till brist på ekonomisk uppräkningsverksamhet inom nämndens verksamheter kombinerat med det årliga effektiviseringskravet. Det interna utvecklingsarbetet som var planerat under året har behövt stå tillbaka till förmån för att utveckla och ställa om verksamheter ut mot kommuninvånarna så de håller en fortsatt god kvalitet. Detta för att grunden för god kvalitet till kommuninvånarna är ett fungerande och ständigt utvecklat internt arbete.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Stärkt samarbete i ledningsgruppen till följd av förvaltningens stabsarbete. Utvecklat fler digitala arbetsätt internt som både har effektiviserat arbetsflöden och förenklats för kommuninvånarna. 	<ul style="list-style-type: none"> Planera och prioritera pausade uppdrag för att få en jämn utvecklingstakt och arbetsbelastning. Fortsatt hantera utmaningar med att Örebros befolkning växer och därmed även föreningslivet. I takt med detta ökar även behoven av bidrag. I dagsläget saknas en årlig uppräkningsverksamhet, vilket gör att bidragsbudgeten blir allt mer ansträngd.

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 6	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Ekonomiska mått				
Nämndens ramavvikelse, mnkr	+2,7	+3,2	+2,6	>/= 0
*Kostnad per kommuninvånare Bio Roxy	-	Nytt värde	11 kr	Nytt värde
*Kostnad per kommuninvånare Örebro konsthall	-	Nytt värde	36 kr	Nytt värde
Kostnad per kommuninvånare Kulturskola	243 kr	251 kr	233 kr	Oförändrat
Kostnad per kommuninvånare Bibliotek	286 kr	288 kr	264 kr	Oförändrat
Kostnad per kommuninvånare Fritidsgårdar	222 kr	219 kr	222 kr	Oförändrat
Kostnad per kommuninvånare Föreningsbidrag	-	Nytt värde	86 kr **	Nytt värde
Medarbetarmått				
Hållbart medarbetarengagemang totalt	81	81	80	Oförändrat
Kvinnor	80	80	80	
Män	81	81	80	
Motivationsindex totalt	80	81	80	Oförändrat
Kvinnor	80	81	80	
Män	81	81	81	
Ledarskapsindex totalt	82	82	82	Oförändrat
Kvinnor	82	81	82	
Män	84	83	82	
Styrningsindex totalt	80	79	78	Oförändrat

Kvinnor	82	79	79	
Män	77	79	78	
Sjukfrånvaro:		3,39 %	4,1 %*	Oförändrat
Män	3,41 %	2,53 %	3,9 %*	
Kvinnor	3,04 %	3,96 %	4,4 %*	

Kommentarer till indikatorernas utfall

* *Utfallet av sjukfrånvaron har under året påverkats av covid-19 och den uppmaning som gått ut till all personal gällande att stanna hemma vid sjukdomssymptom*

** *Under 2020 har ett Coronastöd till ideella föreningar som drabbats ekonomiskt av coronapandemin delats ut, vilket bidrar till ett högt mätvärde jämfört med ett normalår.*

4.6.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL (4 av 4 är relevanta)

- **Örebro kommun ska ha en långsiktig och hållbar ekonomi, där varje nämnd och dess verksamheter bidrar till en god ekonomisk hushållning av kommunens resurser**
- **Örebro kommun ska arbeta nämndöverskridande för att nå högsta möjliga resursnytta**
- **Vid fördelningen av de ekonomiska medlen i kommunkoncernens olika verksamheter ska jämställdhet beaktas**
- **Som attraktiv arbetsgivare ska Örebro kommun rekrytera, utveckla och behålla kompetens och engagerade medarbetare för att utveckla kommunens verksamheter**

För nämnden bedömdes i Verksamhetsplan med budget 2020 samtliga fyra kommunfullmäktigemål relevanta i syfte att bidra till ”Hållbara och resurseffektiva Örebro”.

Nämnden valde att klustra kommunfullmäktigemålen då flera av nämndens åtaganden bidrar till mer än ett kommunfullmäktigemål. Valda åtaganden och dess utveckling och prognos för året presenteras nedan. Åtagandena går i linje med följande inriktningar i ÖSB:

- Arbeta fram inköpsrutiner som bidrar till ett bättre resursutnyttjande.
- Förbättra och samordna nyttjandegraden av befintliga och framtida lokaler i Örebro kommun.
- Skapa förutsättningar för en transparent resursfördelning som tar hänsyn till demografiska och strukturella behov.

- **Åtagande:** Genom olika samverkansformer bidra till en långsiktigt hållbar ekonomi.

Utveckling i linje med ovanstående åtagande:

Samverkan, både intern inom kommunen och externt utanför kommunen, är en förutsättning för att nämnden ska kunna bedriva sin verksamhet med god kvalitet. Förvaltningen har många etablerade samarbeten. Några exempel är samarbetet att skapa föreningsdrivna mötesplatser runt om i kommunen, partnerskapsarbetet och regional biblioteks- och kulturskolesamverkan. Arbetet med att utveckla samarbeten är ständigt pågående. Inom målområde 1-5 ges löpande fler exempel på etablerade samarbetsformer.

Förvaltningen arbetar löpande med samverkan med programområde Barn och utbildning och programområde Social välfärd, exempelvis genom avgiftsfri skolbio, barnkulturplan, läsfrämjande verksamhet och Kulturskolans utbud för skolan. Samarbetet inom programområde Samhällsbyggnad fortgår. Det handlar både om praktiskt utförande som att skapa lekmiljöer med parkenheten och även utveckling på lång sikt i stadsbyggnadsprocessen.

- **Åtagande:** Använda ekonomiska resurser kompensatoriskt för att säkra och öka jämställdheten.

Utveckling i linje med ovanstående åtagande:

För att säkerställa att ekonomiska resurser fördelas lika mellan flickor och pojkar, kvinnor och män genomför nämndens verksamhet årligen genderbudget-analyser. Under året skulle Kulturskolan genomföra en analys på hur elevarrangemangspengar fördelas och används. På grund av pågående pandemin har denna inte kunnat genomföras som planerat eftersom inga pengar har kunnat användas.

Fritidsgårdarna genomför årligen en genderbudgetanalys av sin verksamhet. Under hösten har detta genomförts på Lillåns fritidsgård. I både analysen samt i samtal med personalgruppen framkommer att det finns ett medvetet och strukturerat arbetssätt för att verksamheten ska vara jämställd. Fritidsgårdarna arbetar sedan många år även med ett arbetssätt kallat genusrond. Det är uppdelat i tre delar, diskussion i personalgruppen, kontroll av budgeten och enkät tillsammans med barn och unga i verksamheten. Dessa tre delar ger ett diskussionsunderlag för att säkerställa att verksamheten är utformat för att tillgodose sina besökare.

- **Åtagande:** Införa ledningsmodell med fokus på arbetssätt inom medarbetare, kommuninvånare, ledning och processer.

Utveckling i linje med ovanstående åtagande:

Utvecklingen i linje med detta åtagande har flertalet uppdrag och några av dem är kommunövergripande åtaganden, därav är det uppdelat i punktform.

- Förvaltningen har i uppdrag att arbeta in en **ledningsmodell** i syfte att få ett gemensamt ramverk för att framgångsrikt utveckla kulturen, strukturen och systematiken. Basen i ledningsmodellen är forskningsbaserade framgångsfaktorer och det ska förbättra förvaltningens möjligheter att prioritera utvecklingsområden och klara framtida utmaningar. Arbetet har initierats men har delvis blivit nedprioriterat pga pandemin. Utmaningen har varit att orka hålla farten i förändringsarbetet, risken är annars att ledningsmodellen inte implementeras fullt ut och inte uppnår den förväntade effekten. Det är därav högt prioriterat att fortsätta förändringsarbetet på ett systematiskt vis under kommande år.
- Under året har arbetet inletts med att se över **lokalförsörjningsprocessen**, vilket även är ett uppdrag från ÖSB:n. Arbetet har påbörjats med att ta fram en nulägesbild och behovsbild inom förvaltningen för lokalfrågor i syfte att tillsammans med Lokalförsörjningsenheten utveckla och effektivisera processen.

- Nämndens verksamheter har fortsatt att arbeta med **digitalisering av sina verksamheter** både för att få effektivare processer, men även för att täcka behov hos kommuninvånarna.

Bio Roxy har arbetat fram ett system för bokningar av skolbio. Det har effektiviserat processen avsevärt. Under året har även ett arbete påbörjats med att ta fram ett system för OpenART.

Under året påskyndades många projekt gällande digitalisering kopplat till arrangemang som en effekt av de restriktionerna som infördes för att minska smittspridningen av coronaviruset. Flera arrangemang som Örebro konsthall, Kulturskolan och Biblioteket anordnar har erbjudits digitalt, helt eller delvis. Det är dock en utmaning att kombinera evenemang både fysiskt och digitalt då det är resurskrävande att förbereda för både fysisk och digital publik. Kulturskolan har även bedrivit undervisning på distans i de fall det varit möjligt. En utmaning kopplat till digitalisering av arrangemang och undervisning är att det försvinner en del värdeskapande gentemot kommuninvånarna. Exempelvis är kvalitén i det fysiska mötet en pedagogisk grundförutsättning. Även när det gäller evenemang och arrangemang är det kvalitativa värden i att få komma till en plats och få helhetsupplevelsen..

- Arbetet fortsätter med att **utveckla digitala arbetssätt** internt för ett effektivare flöde. Förvaltningen påbörjade digital signering av samverkansprotokoll under februari månad. Det nya arbetssättet fungerar väldigt bra för såväl medarbetare som fackliga ombud och har effektiviserat processen med samverkansprotokoll betydligt. Tiden för justering av protokoll har kortats avsevärt vilket innebär en kvalitetshöjning för förvaltningen. Detta medför också att justerat protokoll från samverkansgruppens möten alltid finns klara till nästkommande nämnd.

Gällande förstudie ”digital signering” av förvaltningens samtliga avtal har denna färdigställts under våren. Som ett första led i införandet har digital signering av interna avtal inom Örebro kommun införts under hösten. Då leverantören inte hade hela den digitala lösningen på plats har införandet av signering av externa parter skjutits på och kommer att bli klart under början av 2021.

Kultur- och fritidsförvaltningen, har som stora delar av kommunen, ökat och utvecklat sitt digitala arbetssätt i Office 365 under året. Framför allt sker merparten av möten numera digitalt, vilket leder till högre effektivitet. Transporttiden mellan möten försvinner men även mötens innehåll effektiviseras. Med övning har den digitala vanan ökat hos medarbetarna och det blir enklare att utföra olika typer av möten, exempelvis workshops. Denna utveckling kommer med stor sannolikhet ha bäring på arbetssättet även om kommunen skulle häva uppmaning att arbeta hemifrån³. Det finns dock en upplevelse av att vissa sociala värden tappas i digitala möten. Utmaningen framöver blir att balansera digitala möten med sociala möten som arbetsgrupp.

³ För att minska risken för smittspridning under pågående pandemin kom allmänna råd från FHM som bland annat handlade om att så många som möjligt skulle arbeta hemifrån from 1 april.

- Örebro kommun har satsat på ett behovsdrivet arbetssätt där **tjänstedesign** är en del i det. Arbetet handlar om att utgå från kommuninvånarnas behov för att utveckla och förbättra tjänster. Två metodstödjare har utbildats inom förvaltningen och planen är att under kommande år testa metoden på ett avgränsat projekt inom förvaltningen.
- Uppföljning av resultat från 2019 års **medarbetarenkät** har genomförts inom nämndens verksamhetsområden. Årets enkät genomfördes på senhösten -20. Resultatet visar att Kulturnämnden återigen hade en hög svarsfrekvens på 87% i jämförelse med kommunen totalt på 79%. Totala HME och har minskat med en enhet och är nu på 80 medan kommunen totalt har ökat till 79. Styrkan för Kulturnämnden ligger i ledarskapsindex på 82 medan utmaningen är styrningsindex på 78. Det finns ingen nämnvärd skillnad mellan kvinnor och mäns upplevelse av HME.

Årets medarbetarenkät hade kompletterats med en del frågor kopplat till hur medarbetarna upplever att arbetsgivaren hanterar den pågående pandemin ur ett arbetsgivarperspektiv. Genom svaren kan arbetsgivaren utvärdera och utveckla arbetet för att ge medarbetare de förutsättningar de behöver, så att de kan utföra sitt arbete på bästa sätt utifrån rådande omständigheter. För chefer och medarbetare har det varit ett intensivt år som på många sätt inneburit stora påfrestningar.

- Förvaltningen har under året påbörjat ett uppdrag med att säkra arbetssättet kring inköp, ett riktat uppdrag från ÖSB:n ang **inköpsrutin**. I Örebro kommun finns en central inköpsrutin men ambitionen har varit att denna ska trattas ner och förtydligas på en förvaltningsnivå. På grund av pandemin har tidplanen försenats och arbetet är tillsvidare pausat.

Under året har förvaltningen varit tvungna att prioritera ner ett flertal större kommunövergripande uppdrag på grund av omprioritering till förmån för framförallt arbete i förvaltningens stabsarbete samt delaktighet i kommunens centrala krisledningsstab.

5 Analysunderlag – ekonomi.

Årets resultat – ekonomi

Kulturnämndens budgetram per 2020-12-31 inklusive beslutade tillägg och reduceringar uppgick till 197 437 tkr. 2020 års utfall visar en positiv budgetavvikelse på 2 574 tkr. Överskottet innehåller dock en tillfällig överkompensation om 309 tkr gällande oförbrukade medel avsedda för Fristadsstipendiet. Justerat för detta har Kulturnämnden ett positivt resultat om 2 265 tkr.

Överskottet härrörs framför allt till lägre personalkostnader på grund av sjukfrånvaro, samtidigt som nämnden fått statlig ersättning för sjuklönekostnaderna, vilket främst syns inom Bibliotek och Kulturskola där majoriteten av nämndens personal är anställd.

Nettokostnadseffekterna av Corona pandemin märks tydligt inom verksamheterna där det finns en del kostnadsökningar men betydligt mer i kostnadsminskningar. Budget för bland annat evenemang, kurser, konferenser, representation, resor har inte kunnat förbrukats i spåren av Corona pandemin. Kostnadsminskningar syns ännu tydligare i slutet av året, där viss del av nämndens verksamhet helt blev tvungen att ställas in till följd av de striktare restriktionerna, exempelvis inom Fritid ungdom.

Nämnden har också en negativ avvikelse med anledning av en hyrestvist gällande cafélokalen i Stadsbiblioteket. I april 2020 gjordes en förlikning med en överenskommelse om att betala ut en ersättning om 500 tkr till hyresgästen. Beslutet har också inneburit ett intäktsbortfall om 300 tkr då Stadsbiblioteket inte heller haft möjlighet att hyra ut lokalen under året. En negativ avvikelse ses även inom Hjalmar Bergmanteatern, som visar underskott om totalt 600 tkr till följd av Corona pandemins påverkan på intäkterna.

Effekter av Corona pandemin

Nettokostnadseffekterna av Corona pandemin märks tydligt inom verksamheterna där det finns en del nettokostnadsökningar men än större kostnadsminskningar. Några exempel på ekonomiska konsekvenser för nämnden är intäktsbortfall på Hjalmar Bergmanteatern (960 tkr) och Bio Roxy (500 tkr). Det syns även genomgående minskade kostnader för bl.a. personal, konferenser och resor inom hela nämnden. Även verksamhet som behövt ställts in till följd av restriktionerna har bidragit till nettokostnadsminskningarna.

Med anledning av Corona pandemin har även civilsamhället i Örebro kommun drabbats hårt ekonomiskt. Kulturnämnden och Fritidsnämnden fick under hösten i uppdrag av Kommunstyrelsens ordförande att möjliggöra ett extra ekonomiskt stöd till föreningar som är verksamma inom kultur, idrott och idéburen verksamhet. Målet med uppdraget var att Örebro kommun ska bidra till att täcka en del av de intäktsförluster som föreningar drabbats av på grund av covid-19, och därigenom stärka möjligheterna för ett fortsatt starkt föreningsliv i Örebro kommun. Totalt delades 4 500 tkr ut i bidrag till ideella föreningar med hjälp av finansiering från kvarstående medel för lokalsubvention, Kulturnämnden, Fritidsnämnden och Örebroporten, varav Kulturnämnden bidrog med 1 600 tkr.

Effektivisering

Nämndens generella effektiviseringskrav om ca 0,7 procent av rambudgeten (1 390 tkr), riktade uppdrag som avser kostnadsbesparingar hänfört till inköp (809 tkr), återstående del av 2019 års ombudgetering till förmån för programnämnd Barn och utbildning (1 025 tkr) samt nämndens egna prioriteringar (650 tkr) har Kulturnämnden haft i uppdrag att effektivisera år 2020. För att hantera uppdraget har följande effektiviseringsåtgärder beslutats i Verksamhetsplan med budget 2020:

Planeringsreserv, tkr		24	Återstår i budget
Minskad planeringsreserv	1	24	71
Allmänkultur, tkr		300	
Bio Roxy, minskade personalkostnader i samband med samutnyttjande av tjänster	2	150	
Minskade medel inom Allmänkultur för specifika satsningar	3	150	150
Fritid ungdom, tkr		2 300	
Minskade medel till fotbollssatsningen i Vivalla	4	100	600
Sommarbidrag	5	2 200	0
Bibliotek/Kulturskola, tkr		1 250	
Minskade personalkostnader, Stängt stadsdelsbibliotek i Varberga under ombyggnationen	6	350	
Höjda avgifter, ämneskurs	7	500	
Neddragning av handledning för feriepraktikanter	8	150	0
Ej återbesatt teaterpedagog, kulturfritids	9	250	
Summa, tkr		3 874	

Gällande det riktade effektiviseringskravet på inköp finns det inga större intjänade effekter att redovisa. Vid analys kan det konstateras att kostnadsminskningar förekommer men att det är svårt att påvisa om det beror på effektivare inköp eller om det är en effekt av coronapandemin. Stöd behövs från Upphandlingsenheten för att påvisa var den riktade effektiviseringen på inköp kan hämtas hem, för att inte effektiviseringen ska realiseras via budgetminskningar för personal och andra satsningar inom verksamheterna.

Förslaget om höjda avgifter för ämneskurser inom Kulturskolan har inte genomförts förrän under höstterminen. Intäktsökningen för år 2020 blir därför endast med halvårseffekt, 250 tkr, och var planerad att kompenseras genom förstärkning från en del av 2019 års överförda resultat. Kommunstyrelsen beslutade dock om att inga tilläggsanslag för 2019 års driftresultat sker för år 2020 (Ks 1625/2019). Istället har nämnden tilldelats kompensation för resterande 250 tkr i ett särskilt tilläggsanslag och därmed har effekten uppnåtts via en tillfälligt ökad budgetram.

Övriga effektiviseringsåtgärder har genomförts och gett önskad effekt.

5.1 Enheternas ekonomiska resultat

Enhet	Bokslut	Budget	Bokslut	Avvikelse	Förändr %
<i>Belopp i tkr</i>	2019	2020	2020	Bud-Bok	2019-2020
Nämnd	-898	-825	-754	-72	-16%
Planeringsreserv	195	-72	-5	-67	
Förvaltningsledning	-1 981	-2 991	-2 495	-496	26%
Stöd- och utvecklingsenheten	-1 466	-2 209	-1 903	-306	
Fritid Ungdom	-73 428	-73 707	-71 578	-2 129	-3%
Bibliotek/Kulturskola	-83 751	-85 889	-84 521	-1 368	1%
<i>varav Ledning</i>	-6 072	-6 694	-6 548	-146	
<i>varav Bibliotek</i>	-41 409	-42 199	-41 531	-668	0%
<i>varav Kulturskola</i>	-36 270	-36 996	-36 442	-553	0%
Allmänkulturverksamheten	-35 135	-31 743	-33 608	1 865	-4%
<i>varav Allmänkultur</i>	-15 808	-16 416	-16 955	539	7%
<i>varav Konsthallen</i>	-4 804	-4 736	-5 625	889	17%
<i>varav Bio Roxy</i>	-1 279	-1 763	-1 700	-63	33%
<i>varav Open Art</i>	-7 744	-3 443	-3 341	-102	-57%
<i>varav Hjalmarbergmanteatern</i>	-5 500	-5 386	-5 987	601	9%
Nettokostnad	-196 464	-197 436	-194 863	-2 573	-1%

Förvaltningsledning samt Stöd- och utvecklingsenheten:

Förvaltningsledning visar ett överskott om 496 tkr. Överskottet förklaras till stor del av coronapandemin då budgeten för kurser, konferenser och andra konsultkostnader inte kunnat nyttjas i den mån som varit planerat.

Stöd- och utvecklingsenheten visar ett överskott om 306 tkr som till stor del även det förklaras av att budgeten för kurser, konferenser och konsultkostnader inte kunnat nyttjats enligt plan. Samtidigt finns ett överskott inom personalbudgeten då flera anställda haft en lägre tjänstgöringsgrad än planerat av olika anledningar.

Fritid ungdom

Inom Fritid ungdom summerar året till ett överskott om 2 129 tkr. En stor del av överskottet härrör till en retroaktiv momskompensation från Skatteverket gällande kolloverksamheten, vilket varit förväntat och planerat att genomföra verksamhet för. Däremot har planerad verksamhet inte kunna genomföras på grund av coronapandemin.

Verksamheten har även på grund av coronapandemin haft lägre personalkostnader i samband med ökad sjukfrånvaro. Sjukfrånvaron har verksamheten även fått statlig kompensation för. Dessutom ses för helåret minskade kostnader vad gäller arrangemang, resor och andra aktiviteter som man heller inte kunnat genomföra på samma sätt som under ett normalår. Framförallt syns kostnadsminskningar under slutet av året där större delen av verksamheten helt blev tvungen att ställas in till följd av restriktionerna.

Allmänkultur

Allmänkulturverksamheten visar ett underskott om 1 864 tkr.

- Allmänkulturenheten visar ett underskott om 539 tkr. Den största förklaringen är nämndens bidrag till Coronastöd för ideella föreningar (1 600 tkr) som beslutades i

december. På grund av reseförbud till följd av coronapandemin har fristadsstipendiaten inte haft möjlighet att resa in i landet och av total budget om 600 tkr återstår 309 tkr. Även andra kostnader för vissa större arrangemang har inte nyttjats enligt plan då de blivit inställda på grund av coronapandemin.

- Örebro konsthall visar ett underskott om 889 tkr till följd av höstens beslutade satsningar på enheten inom nämndens ram, exempelvis renovering av konstverket Likkistan, utveckling av en webbapp samt lagning och omramning av konst.
- Bio Roxys utfall visar en positiv avvikelse om 63 tkr. Trots minskade intäkter (500 tkr) under året till följd av restriktionerna kopplade till coronapandemin har den minskade verksamheten även bidragit till minskade kostnader i form av såväl personal (230 tkr) och övriga kostnader (330 tkr).
- Open Art visar en positiv budgetavvikelse om 102 tkr till följd av lägre personalkostnader än väntat samt planerade inköp under hösten som inte hunnit levereras.
- Hjalmar Bergmanteaterns utfall avviker med 601 tkr mot budget. Avvikelsen förklaras främst av restriktionerna kopplade till coronapandemin som inneburit färre besöksantal och bokningar, vilket slår hårt på de viktiga intäkterna som finansierar en del av verksamheten (960 tkr). Intäktsbortfallen möts däremot till viss del av kostnadsminskningar vilket innebär att nettoeffekten mildras något.

Bibliotek/Kulturskola

Bibliotek och Kulturskola visar en positiv budgetavvikelse om 1 368 tkr.

Effekterna av coronapandemin märks av tydligt inom verksamheten där det finns en del kostnadsökningar men betydligt mer i kostnadsminskningar. Kostnadsminskningar härrörs framför allt till lägre personalkostnader på grund av sjukfrånvaro, samtidigt som nämnden har fått statlig ersättning för sjuklönekostnaderna. Även minskade evenemangskostnader med anledning av coronapandemin bidrar till överskottet.

Höstens skärpta restriktioner till följd av pandemin innebar att delar av Kulturskolans undervisning tvingades ställa in. all undervisning för gymnasieelever som inte var möjlig att genomföra digitalt ställdes in. Vissa digitala lektioner har genomförts som en liten kompensation, men all gruppundervisning och alla ensembler/orkestrar har fått genomföras utan gymnasieelever. Det innebar att undervisningen efter höstlovet uteblev till största delen och kompenserades genom återbetalning av halva terminsavgiften för drabbade elever (220 tkr).

Verksamhetens resultat påverkas även negativt med anledning av en hyrestvist gällande cafélokalen i Stadsbiblioteket. I april 2020 gjordes en förlikning med en överenskommelse om att betala ut en ersättning om 500 tkr till hyresgästen. Stadsbiblioteket har heller inte haft möjlighet att hyra ut lokalen under året, vilket innebär ett intäktsbortfall om ytterligare 300 tkr för året.

Inom bibliotek och kulturskola finns även statliga medel som tillfälligt finansierar en del av verksamheterna år 2020. De statliga medlen påverkar dock inte nämndens resultat då överskott har förts över till 2021 för fortsatt verksamhet.

5.2 Intäkts- och kostnadsutveckling

Bruttoredovisning <i>Belopp i tkr</i>	Bokslut 2019	Budget 2020	Bokslut 2020	Avvikelse Bud-Bok	Förändr. % 2019-2020
Intäkter	36 269	29 741	30 328	-587	-16%
Summa intäkter	36 269	29 741	30 328	-587	-16%
Inköp, kapitalkostnader samt bidrag	-47 646	-42 990	-45 332	2 343	-5%
Personalkostnader	-109 163	-110 688	-107 860	-2 829	-1%
Lokalhyror	-43 952	-44 141	-44 601	460	1%
Fastighet-, underhåll- och entreprenadkostnad	-16 864	-14 339	-15 383	1 044	-9%
Övriga kostnader	-15 108	-15 019	-12 016	-3 004	-20%
Summa kostnader	-232 733	-227 177	-225 191	-1 986	-3%
Nettokostnad	-196 464	-197 437	-194 863	-2 573	-1%

De stora avvikelserna på kontogrupperna intäkter och övriga kostnader mellan delår 2 2019 och 2020 förklaras genom att det under 2019 har genomförts en OpenART-utställning vilket medför ökade intäkter och kostnader under året 2019. Avvikelserna är också en effekt av coronapandemin där dels lägre intäkter för Hjalmar Bergmanteatern och Bio Roxy kunnat konstateras, dels att nämnden haft lägre kostnader i år jämfört med föregående år.

5.3 Verksamheternas ekonomiska resultat

Verksamhet <i>Belopp i tkr</i>	Bokslut 2019	Budget 2020	Bokslut 2020	Avvikelse Bud-Bok	Förändr. % 2019-2020
Politisk verksamhet	-898	-825	-754	-72	-16%
Fritidsverksamhet	-64 170	-64 419	-61 970	-2 449	-3%
Kulturverksamhet	-120 376	-119 412	-119 775	363	0%
Övrig verksamhet	-11 020	-12 780	-12 364	-416	12%
Nettokostnad	-196 464	-197 437	-194 863	-2 573	-1%

För politisk verksamhet beror avvikelsen på högre kostnader i början av 2019 i samband med ny mandatperiod. Övrig verksamhet innehåller utfall för förvaltningsledning samt Stöd- och utvecklingsenheten som under år 2019 inte hade full personalstyrka under första delen av året, som därmed leder till avvikelsen om 12 %.

5.4 Investeringar

Objekt <i>Belopp i tkr</i>	Budget 2020	Varav från 2019	Utfall 2020	Prognos färdigt obj	Avvikelse Bud-Bok
Allmänkultur inventarier	311	311		311	311
Bibliotek inventarier	318	318	51	318	267
Fritid Ungdom inventarier	100	100			100
Äventyrshall Tegelbruket	172	172		172	172
Kulturskolan inventarier och instrument	377	377	126	377	251
Sorteringsverk Stadsbiblioteket	3 987	3 350	2 720	3 987	1 267
Konstinv. Lilla Å-promenaden	541	541		541	541
Konstutsmäckning 1%	10 410	10 204	3 953	10 410	6 457
Nettokostnad	16 216	15 373	6 850	16 116	9 366

Nämnden har för året ett beviljat investeringsutrymme på 16 216 tkr, varav 15 373 tkr är överfört från år 2019. Under året förbrukades 6 850 tkr, framförallt inom Konstutsmäckning (3 953 tkr) och Sorteringsverk (2 720 tkr). Prognosen för färdiga investeringsobjekt förväntas förbrukas med 16 116 tkr. Av återstående medel bedöms 9 266 tkr vara nödvändiga att föra över till kommande år för att färdigställa investeringarna.

Följande investeringsobjekt finns inom nämnden:

- Konstutsmäckning (10 410 tkr): Örebro konsthall ansvarar för genomförandet av kommunens 1 % - konstinvesteringar. Av den investeringsram som för närvarande tilldelats Örebro konsthall för detta uppdrag har 3 953 tkr förbrukats under 2020.
- Konstinvestering Lilla Å-promenaden (541 tkr): Budget som år 2018 flyttades från Stadsbyggnad har inte förbrukats under 2020.
- Sorteringsverk Stadsbiblioteket (3 987 tkr): Investeringen inför flytten till Kulturkvarteret har påbörjats och förväntas färdigställas under våren 2021.
- Övrigt utrymme (1 278 tkr): Avser ett budgetutrymme för mindre inventarier till samtliga verksamheter. Av total budget har 177 tkr förbrukats under året.

6. Fem år i sammandrag

Text	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020
Befolkning					
Totalt antal invånare, Örebro kommun	146 631	150 192	153 367	155 696	156 361
Kvinnor	74 171	75 829	77 360	78 468	78 771
Män	72 460	74 363	76 007	77 228	77 590
Kulturverksamhet					
Sökta och beviljade kulturprojektbidrag	62/42	55/44	61/45	20/17 ⁴	28/23
Besök Bio Roxy, offentlig föreställning	12 192	13 500	9 804	13 847	7 128
Besök Bio Roxy, skolbio	8 650	7 800	7 179	6 165	1 900*
Besökare Örebro konsthall		57 000	20 500	44 000	13 000**
Fritidsverksamhet					
Andel besök på fritidsgårdarna					
– flickor	39 %	40%	39 %	42%	38%
– pojkar	61 %	60%	61 %	58%	62%
Stadsdelsutveckling/ Medborgardialog					
Antal barn och unga i de stora stadsdelarna som nås av Kulturskolans undervisning	1 108	2 194	1 633	1 674	2 000
Bibliotek					
Antal medielån	743 319	677 776	699 837	705 193	654 285***
– kvinnor	491 413	443 456	457 107	475 982	451 892
– män	166 212	150 277	150 744	160 839	142 961
– institution/verksamhet ⁵	85 694	84 391	142 317	125 414	109 162
E-böcker	19 400	21 492	24 920	31 809	42 064
Anställda					
Antal tillsvidareanställda	196	205	198	203	205
– kvinnor	121	124	123	129	129
– män	75	81	75	74	76
Antal visstidsanställda	36	33	38	37	31
– kvinnor	22	25	19	19	16
– män	14	8	19	18	15

Kommentar till utfall

*Antalet skolbokningar VT-20 var initialt ca 5400, vilket är flerdubbelt mer än de senaste åren. Pga coronapandemin så blev det många avbokningar och resultatet blev 1400 besökare under vårterminen och ca 500 besöker under HT-20.

** Örebro konsthall har haft betydligt färre besökare än vanligt pga coronapandemin.

*** I totalsiffran ingår 15 lån av personer med annat kön än man/kvinna och 59413 lån där kön ej är tillämpligt.

⁵ Förskolor, Äldreboende etcetera.

7. Bilagor

7.1 Unika servicegarantier

Servicegarantierna är kommunens verktyg för att ange för kommuninvånarna vilken service-/kvalitetsnivå de kommunalt finansierade tjänsterna har. Det finns generella servicegarantier som gäller alla verksamheter och servicegarantier som är specifika för en verksamhet. De unika servicegarantierna fastställs av programnämnderna.

Det är viktigt att kommuninvånarna upplever att de får en bra och snabb service av oss som arbetar i Örebro kommun. Kvaliteten på våra tjänster ska vara god och invånarna ska få ett gott bemötande. Vi ska vara tillgängliga för kommuninvånarna och deras behov och intressen står i centrum. Vår service ska vara på lika villkor för kvinnor och män, flickor och pojkar.

I detta avsnitt listas de servicegarantier som destinerats Kulturnämnden, och där uppföljning förväntas i driftsnämndens delårsrapport och årsberättelse.

Servicegarantier Kulturnämnden		Uppföljning
KN	Kulturskolan erbjuder 28 lektioner per läsår i Kulturskolans ämneskurser.	Delvis – avvikelser förekommer pga coronapandemin.
KN	Alla fritidsgårdar öppnar sista sommarlovsveckan.	Uppfyllt

7.2 Månadsuppföljning

Uppföljning januari - december 2020	Budget 2020	Utfall t.o.m. 2020-12-31		Utfall, avvikelse från budget
		Netto	Förbrukn. riktvärde 100 %	
Nämnd	825	754	91%	71
Planeringsreserv	72	5	7%	67
Förvaltningsledning	2 991	2 495	83%	496
Stöd - och utvecklingsenheten	2 209	1 903	86%	306
Fritid ungdom	73 707	71 578	97%	2 129
Bibliotek/Kulturskola	85 889	84 521	98%	1 368
Ledning	6 694	6 548	98%	146
Bibliotek	42 199	41 531	98%	668
Kulturskola	36 996	36 442	99%	554
Allmänskultur	31 744	33 608	106%	-1 864
Allmänskultur	16 416	16 955	103%	-539
Konsthallen	4 736	5 625	119%	-889
Open Art	3 443	3 341	97%	102
Bio Roxy	1 763	1 700	96%	63
Hjalmar Bergmanteatern	5 386	5 987	111%	-601
Ofördelat	0	0		
Summa	197 437	194 863	99%	2 574